

Het CTB aan het woord

Wanneer in de directe leef- of werkomgeving van mensen wordt gewerkt met giftige stoffen verwerkt in bestrijdingsmiddelen, ontkomt men er niet aan om de risico's van deze giftige stoffen voor mens en milieu serieus te nemen. In de laatste decennia is de nadruk op deze risico's groter geworden en is de wet- en regelgeving aangescherpt.

OVER DE LOOPTIJD EN KOSTEN VAN TOELATINGEN

Sinds 1993 beoordeelt het College voor de Toelating van Bestrijdingsmiddelen (CTB) bestrijdingsmid-

delen op hun werkzaamheid en schadelijke gevolgen voor het milieu, voor de volksgezondheid en voor de toepasser. Bestrijdingsmiddelen worden slechts toegelaten als ze naar het oordeel van het CTB aan de in de wet gestelde criteria voldoen. In dit themanummer over bestrijdingsmiddelen mag de visie van het CTB natuurlijk niet ontbreken.

Aan het woord is mevrouw drs. Corine M.A. Verkleij,

manager public relations van het CTB. We spraken met haar o.a. over de langdurige toelatingsprocedures, over de hoge kosten die aanvragen met zich meebrengen en over andere (voor)oordelen die in de markt over het CTB de ronde doen.

drs. Corine M.A. Verkleij

1993: CTB VERANTWOORDELIJK VOOR BEOORDELING EN TOETSING

In 1993 stelde de overheid één instantie verantwoordelijk voor het beoordelen van bestrijdingsmiddelen en daarmee voor het nemen van een beslissing over de toelating van deze middelen. Het CTB functioneerde vanaf dat moment als een feitelijk zelfstandig bestuursorgaan, onder het mandaat van de vier verantwoordelijke ministers van de departementen LNV, VWS, SZW en VROM. Zij geven aansturing aan het CTB met betrekking tot wet- en regelgeving via de Stuurgroep Bestrijdingsmiddelenbeleid (SGB).

De overheid maakte de keuze om een duidelijke scheiding aan te brengen tussen de beleidsmakers en de beoordelaars op het gebied van bestrijdingsmiddelen. Met deze wijziging beoogden de ministers de procedures rondom aanvragen voor toelatingen te verkorten. Iedere aanvraag tot toelating had specifieke achtergronden; vaak vormden de omvangrijke dossiers voor de beleidsmakers aanleiding om nieuw beleid te ontwikkelen. Gevolg: toelatingsprocedures die soms wel tien jaar voortduurden.

2000: VERZELFSTANDIGING, BATEN EN LASTEN

Het CTB zal op termijn gaan functioneren als een juridisch zelfstandig bestuursorgaan op basis van wettelijke bevoegdheden. Eén van de gevolgen van deze verzelfstandiging is voor aanvragers duidelijk zichtbaar: de tarieven van het CTB zijn met 70% gestegen. Verkleij geeft toe dat deze verhoging drastisch is, maar, zo zegt zij: "Die zijn onlosmakelijk verbonden met de verzelfstandiging en de sterk toegenomen omvang van de dossiervereisten, mede het gevolg van de aanpassing aan de Europese (Biociden)richtlijnen.

Het CTB moet zichzelf kunnen bedruipen. Als je je realiseert dat er aan een gemiddelde aanvraag ongeveer acht personeelsleden in een periode van anderhalf jaar werken, kom je al gauw aan die bedragen! Het is zelfs zo dat er in de begroting voor de komende jaren nog steeds tekorten moeten worden ingecalculeerd van fl. 1 miljoen omdat de kosten (ruim 13 miljoen) niet door de inkomsten gedekt worden."

De bedragen die het CTB rekent voor beoordeling en beslissing over toelating staan overigens niet in verhouding tot de kosten van de peperdure onderzoeken die door sterlaboratoria worden uitgevoerd: maximaal f 2,5 ton ten opzichte van (vaak) vele miljoenen!

LANGE TOELATINGSPROCEDURES

Ook voor de 'klacht' dat toelatingsprocedures lang moeten duren, heeft Verkleij een verklaring. "Voor de beoordeling van een volledig dossier geldt een wettelijk vastgestelde termijn van maximaal anderhalf jaar. Per aanvraag moet een flink aantal onderzoeken worden ingeleverd. Dan moet je minimaal denken aan een pallet vol met onderzoeksrapporten. Deze onderzoeken moeten allemaal zijn uitgevoerd volgens een vast protocol en door sterlaboratoria. Op zo'n manier wordt de kwaliteit (en dus de betrouwbaarheid) van het onderzoek gewaar-

borgd. Als een aanvraag niet aan deze voorwaarden voldoet, wordt deze door het CTB niet geaccepteerd. Zo kan het voorkomen dat een bepaald onderzoek nog moet worden uitgevoerd en dat het complete dossier wel een jaar blijft liggen, wachtend op nieuwe resultaten." Aangeleverd onderzoek wordt trouwens aangevuld door de huisdocumentalist, die de dossiers aanvult met de nieuwste inzichten op het vakgebied, te vinden in de openbare literatuur.

KOPPELING MET VERVALTERMIJN WERKZAME STOF

Een middel krijgt een toelating die vervalt op het moment dat ook de toelating van de betreffende werkzame stof vervalt. Als de werkzame stof zijn toelating behoudt, kan de toelating van het middel, mits de onderzoeksgegevens nog relevant zijn en er geen nieuwe (beperkende) inzichten zijn, opnieuw verlengd worden. Wanneer gedurende de looptijd van een toelating nieuwe inzichten ontstaan, waaruit blijkt dat het bestrijdingsmiddel ernstige schade toebrengt aan mens of milieu, dan kan een toelating worden ingetrokken. Dit is overigens met de bestrijdingsmiddelen in en om de woning, de zogenaamde 'biociden', volgens het CTB nog nooit noodzakelijk geweest. Eenmaal toegelaten, mag met het bestrijdingsmiddel binnen de landsgrenzen handel worden gedreven, mag het in voorraad worden gehouden en voor het beoogde doel worden toegepast volgens de voorschriften.

BEZWAAR AANTEKENEN

Sinds 1 januari van dit jaar heeft het CTB een eigen bezwaarschriftencommissie bij wie bezwaar kan worden aangetekend. De (potentiële) toelatinghouder kan hier terecht indien hij de dossiervereisten bijvoorbeeld onevenredig zwaar vindt. Ook belangenorganisaties voor natuur en milieu kunnen hier aan de bel trekken, bijvoorbeeld als zij een verlenging willen tegengaan. Is het oordeel van deze commissie onacceptabel, dan kan men nog een trede hoger gaan, en zich wenden tot het College voor Beroep van het Bedrijfsleven.

SCHAARSTE IN WERKZAME STOFFEN EN MIDDELEN

Op de vraag in hoeverre het CTB invloed kan uitoefenen op de beschikbaarheid van werkzame stoffen en bestrijdingsmiddelen, antwoordt Verkleij met een eenvoudig antwoord: "Geen. Het Ministerie is en blijft verantwoordelijk voor het toelatingsbeleid aangaande bestrijdingsmiddelen. Het is daarom de taak van de Ministeries om in te grijpen wanneer zij dat nodig achten. De overheid zal dat echter niet zo gauw doen, omdat ervoor gekozen is om de beschikbaarheid van bestrijdingsmiddelen aan de marktwerking over te laten. Van de toegelaten huishoudmiddelen, waaronder ook bestrijdingsmiddelen vallen voor in en rond gebouwen, is het aantal afgenomen van 238 (1996) tot 179 (1999). Vorig jaar zijn

maar liefst 40 toelatingen op verzoek van de toelatinghouders vervallen. Slechts 9 toelatingen zijn door het CTB zelf beëindigd. De beschikbaarheid van middelen is afhankelijk van de vraag van de gebruiker en de bereidheid van de toelatinghouder om de toelating van een weinig winstvol middel toch opnieuw te laten verlengen." "Het CTB," zo voegt zij daaraan toe, "is slechts een keurende instantie. Wij beoordelen op basis van objectieve richtlijnen, waarna het antwoord is 'ja' of 'nee'. Wat er op de markt komt, moet veilig zijn." Het CTB kan, in bijzondere gevallen, wel een signalerende functie hebben richting de verantwoordelijke ministers. Zij staan tenslotte midden in de markt en vangen de eerste signalen op.

VOORLICHTING

Voorlichting over bestrijdingsmiddelen is geen taak van het CTB. Dat is een taak van het KAD, dat daarvoor door de betrokken Ministeries is aangewezen. Verkleij vindt dat die taak ook bij het KAD thuis hoort: "Het CTB heeft onvoldoende kennis van het praktische gedeelte, van het toepassen van bestrijdingsmiddelen. Het KAD staat daarvoor veel dichterbij de markt, die komen ter plaatse met het gebruik van middelen in aanraking. Zij zijn de geschikte instantie om die voorlichting op zich te nemen". Ze benadrukt dat voorlichting over bestrijdingsmiddelen tevens een taak is van de toelatinghouders van de middelen. "Het essentiële aspect van het bestrijdingsmiddelenbeleid is dat de verantwoordelijkheid uiteindelijk ligt bij de gebruiker van het middel. Die is namelijk wettelijk verplicht het middel volgens de voorschriften toe te passen. En dat past wel in de individualisering van onze maatschappij, vind ik."

